

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1959-1960.

25 MARS 1960.

Projet de loi modifiant la loi du 22 avril 1958 portant statut de l'Orchestre National de Belgique.

AMENDEMENTS PROPOSES
PAR LE BARON NOTHOMB ET CONSORTS.

ART. 2.

Rédiger cet article comme suit :

« L'article 13 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« *Article 13.* — Le Conseil d'administration procède au recrutement, par voie contractuelle, d'un chef d'orchestre-directeur musical. Le choix fait par le Conseil d'administration et le contrat sont soumis à l'approbation du Ministre de l'Instruction publique.

» Le Ministre de l'Instruction publique nomme à l'emploi de chef d'orchestre-adjoint, à la suite d'un appel public, un candidat de nationalité belge, compte tenu des distinctions accordées par un Conservatoire royal de musique ainsi que des diplômes de virtuosité du gouvernement et des Prix de Rome dont il serait justifié. »

ART. 3.

Dans cet article supprimer les mots « ni au chef d'orchestre-adjoint ».

Justification.

Le projet de loi en discussion vise à modifier la loi du 22 avril 1958, dans le but notamment de rendre possible la nomination par contract, en qualité de chef d'orchestre-directeur musical de l'orchestre national, d'une personnalité étrangère qui cumulera cet emploi avec d'autres engagements.

R. A 5851.

Voir :

Documents du Sénat :

173 (Session de 1959-1960) : Projet de loi;

244 (Session de 1959-1960) : Rapport.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1959-1960.

25 MAART 1960.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 22 april 1958 houdende statuut van het Nationaal Orkest van België.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD
DOOR BARON NOTHOMB C.S.

ART. 2.

Dit artikel te doen luiden als volgt :

« Artikel 13 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« *Artikel 13.* — De raad van beheer werft bij contract een dirigent-muziekdirecteur aan. De keuze van de raad van beheer en het contract zijn onderworpen aan de goedkeuring van de Minister van Openbaar Onderwijs.

» De Minister van Openbaar Onderwijs benoemt na een openbare oproep, een kandidaat van Belgische nationaliteit, in de betrekking van adjunct-dirigent met inachtneming van de onderscheidingen verleend door een koninklijk muziekconservatorium, van de regeringsdiploma's van virtuositeit en van de Prijzen van Rome, waarvan de kandidaten zouden doen blijken. »

ART. 3.

In dit artikel de woorden « noch op de adjunct-dirigent » te doen vervallen.

Verantwoording.

Het behandelde ontwerp van wet strekt tot wijziging van de wet van 22 april 1958 teneinde een vreemde personaliteit bij contract tot dirigent-muziekdirecteur van het Nationaal Orkest te kunnen benoemen, welke personaliteit deze betrekking met andere verbintenissen zal cumuleren.

R. A 5851.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

173 (Zitting 1959-1960) : Ontwerp van wet;

244 (Zitting 1959-1960) : Verslag.

Il est de notoriété publique que cette personnalité est d'ores et déjà choisie par le Conseil d'administration de l'orchestre.

* * *

Si le projet de loi n'était pas amendé, un chef-adjoint pourrait être engagé dans les mêmes conditions. Cela ne serait point admissible; il faut, au contraire, pour cet emploi tout au moins, respecter les normes traditionnelles de recrutement, ainsi que les titres conquis dans notre haut enseignement musical.

* * *

Il convient que la nationalité belge soit une des conditions d'admission; il ne se concevrait pas que l'Orchestre national de Belgique fût placé sous la direction de deux chefs étrangers.

D'autre part, il faut permettre à tous les chefs d'orchestre belges de faire valoir leurs droits, ce qui postule un appel public aux candidats. Le texte légal devra mentionner, en outre, des critères que le Ministre de l'Instruction publique prendra en considération pour faire la nomination.

Celle-ci doit être du ressort du Ministre, étant donné l'importance que revêtira la mission du chef-adjoint, moins spectaculaire sans doute que celle du chef principal, mais essentielle pour la surveillance, l'entraînement, les progrès et l'avenir de l'orchestre.

* * *

Il n'est pas sans intérêt de faire remarquer que la nomination des chefs d'orchestre de l'I.N.R. appartient au Conseil de gestion de cet organisme, Conseil dont le Ministre des Affaires culturelles préside et surveille les travaux. Il ne se comprendrait pas que le Ministre de l'Instruction publique ait un rôle plus effacé que son collègue, lorsqu'il s'agit de l'Orchestre national de Belgique, lequel dépend de son département.

Soulignons aussi que l'I.N.R. fait obligatoirement appel public aux candidats-chefs d'orchestre, sauf en cas de promotion dans le sein de l'établissement.

* * *

Divers chefs d'orchestre belges se disposent à se porter candidats. Leurs titres musicaux sont impressionnants. Il y a parmi eux des titulaires du Prix de Rome, dont l'importance n'échappe à personne. Pour obtenir cette haute récompense il faut, en effet, passer des épreuves sévères qui présument une profonde connaissance de l'harmonie, de la fugue et du contrepoint, et réussir ensuite le concours de composition orchestrale.

On se rend compte de la signification de pareille distinction pour qui ambitionne une place de chef d'orchestre national de Belgique.

BARON P. NOTHOMB,
J. JESPER,
H. LEYNEN,
H. VANDERMEULEN,
W. VAN REMOORTELE,
G. CROMMEN.

Het is algemeen bekend dat de raad van beheer van het orkest reeds een keuze heeft gedaan.

* * *

Wordt het ontwerp van wet niet geamendeerd, dan kan onder dezelfde voorwaarden ook een adjunct-dirigent worden aangeworven. Dit is evenwel niet aannemelijk; integendeel, voor deze betrekking althans moet men de traditionele aanwervingsmaatstaven en de titels van ons hoger muziekonderwijs eerbiedigen.

* * *

De Belgische nationaliteit moet één van de toelatingsvoorwaarden zijn; het ware niet denkbaar het Nationaal Orkest van België onder de leiding van twee vreemde dirigenten te plaatsen.

Aan de andere kant moeten alle Belgische orkest-dirigenten hun rechten kunnen doen gelden, wat een openbare oproep tot de kandidaten onderstelt. De wettekst moet bovendien de maatstaven bepalen die de Minister van Openbaar Onderwijs bij de benoeming moet aanleggen.

Deze benoeming moet door de Minister worden verricht, omdat de taak van adjunct-dirigent, die weliswaar minder spectaculair is dan die van de hoofddirigent, een wezenlijk belang vertoont voor het toezicht, de geoefendheid, de vooruitgang en de toekomst van het Orkest.

* * *

Het is niet ondienstig er op te wijzen dat de benoeming van de orkesdirigenten van het N.I.R. tot de bevoegdheid behoort van de raad van beheer van die instelling waarvan de Minister van Culturele Zaken de werkzaamheden voorziet en surveilleert.

Het is niet aannemelijk dat de Minister van Openbaar Onderwijs een bescheidener rol dan zijn collega zou dienen te vervullen wanneer het om het Nationaal Orkest van België gaat, dat van zijn departement afhangt.

Voorts is het N.I.R. verplicht een openbare oproep tot de kandidaten-orkesdirigenten te doen, behoudens in geval van bevordering in het kader van de instelling zelve.

* * *

Verscheidene Belgische-Orkesdirigenten zijn bereid zich kandidaat te stellen. Hun muzikale titels zijn indrukwekkend. Onder hen zijn winnaars van de Prijs van Rome waarvan het belang aan niemand ontgaat. Om deze grote beloning te verdienen moet men immers strenge proeven afleggen die een grondige kennis van harmonie, fuga en contrapunt onderstellen en vervolgens ook slagen in een wedstrijd over compositie voor orkest.

Men bedenke wat zulk een onderscheiding betekent voor degene die naar een betrekking als dirigent van het Nationaal Orkest van België dingt.